

EAGLEWORLD

NR. 01 - 2022

ØRNERESERVATET

Hestene
på Ørnereservatet

Peter
OVERTAGER

Andeskondoren går viralt

VERDEN
RUNDT

Pris: 80,-

INDHOLD

4 Forord 6 Peter overtager 11 En 3-årig Peter i samarbejde med en af ørnene 12 Nyt falkeanlæg 14 Ørnetræet 16 Droner over Ørnereservatet 18 Andeskondoren går viralt verden rundt 24 Lammegribben	26 Hestene på Ørnereservatet 28 50 år med korthåret tysk hønsehund 30 Ansat på Ørnereservatet 32 Peter og ørneægget 34 Politisk kampplads 36 Sjældne falkearter 38 Efterskrift

EAGLEWORLD

Skagensvej 107
 9881 Bindslev
 +45 98 93 20 31
info@eagleworld.dk
www.eagleworld

Tekster

ANT

Foto

Ørnereservatet

Forside foto

Havørnen Freja og Peter

Layout og tryk

Novagraf

Forord

I udkanten af forevisningspladsen sidder en kongeørn i et træ. Den letter og flyver hen og sætter sig på Peters arm. Som publikum på Ørnereservatet er det en forventelig begivenhed. Det ser tilmed let og elegant ud.

Begivenheden er et resultat af et årelangt samarbejde mellem Peter og kongeørnen. Der er ikke noget rutinepræget over modtagelsen af kongeørnen på armen. Der er nærvær. Nærvær er i vore dage ikke rutine. Derfor er nærværet en stor del af oplevelsen på Ørnereservatet.

Dette magasin er blevet til i en række samtaler mellem skribenten og Peter. Vi har en relation, som går tilbage til vores ungdomsår, og derfor har det været interessant for mig som skribent at kunne få en dybere indsigt i den virksomhed, som jeg altid har vidst, Peter ville vie sit liv til.

Peter har fortalt om nogle af de oplevelser, der i hans barneår har sat sig dybe spor. Vi har medtaget nogle af de elementer, der indgår i driften af Ørnereservatet. Et perspektiv på, hvad Ørnereservatet skal i tiden. Nogle af beboerne på Ørnereservatet og de ansatte.

Vi har forsøgt at give en indsigt i, hvilke kompetencer Peter har fået gennem sin opvækst af sin far, Frank Wenzel, og desuden nogle af de ting, der foregår på Ørnereservatet såsom forevisningerne.

Rovfuglen sendes afsted fra armen. I dette magasin beskrives nogle af de processer, Peter har været igennem, specielt i den første periode efter overtagelsen af Ørnereservatet. Et udpluk af begivenheder, dyrene og processerne på Ørnereservatet.

Andreas Nicolaj Thraner

Peter

OVERTAGER

Peter Frank Wenzel, søn af Frank Wenzel, har siden 2015 drevet Ørnereservatet. Generationsskiftet lå i kortene, men det blev alligevel et dramatisk kapitel i familiens og Ørnereservatets historie.

Frank Wenzel døde efter en periode på to år med sygdom. Frank var fader til Ørnereservatet, men også til Peter, som nu midt i sorgen stod med ansvaret og forpligtelsen til at fortsætte stedet. Alle de daglige gøremål skulle passes. Fuglene og hestene skulle fodres og trænes.

Selvom det var en overvældende opgave at stå med det fulde ansvar for Ørnereservatet, har Peter gennem hele sit liv arbejdet på stedet, og han har naturligt overtaget de fleste operationelle og strategiske beslutninger.

Der var et tomrum i pludselig at være alene om at stå med stedet. Det sted, som alle vidste, Peter skulle videreføre. Der, hvor han havde stået i lære. Hos sin far, Frank Wenzel, som ude i verden ikke var hr. hvem som helst. Frank var kendt i hele verden for sit banebrydende arbejde. Og på den måde havde han måske også været den bedste læremester, man kunne have – den ufattelige viden,

Frank havde, og som han i små dryp havde videregivet til Peter. Det var visheden om, at han havde haft den bedste læremester, man kunne tænke sig, der gav ham de kræfter, der skulle til for at videreføre Ørnereservatet. Den dybeste erkendelse lå dog stadig forude. Samhørigheden med fuglene. Den var ikke sådan lige til at forklare.

En uge gik der, før de første medier henvendte sig, efter at Peters far døde. Der var interesse for at høre, hvad stedets nye ejer havde af planer for stedet. Hvad skulle der ske nu?

For Peter opstod der et vakuum. Fuglene blev passet. De ansatte hjalp. Alle de sædvanlige gøremål blev ordnet. Men på spørgsmålet om, hvad der nu skulle ske med stedet, havde Peter ikke et helt klart svar.

Prioritering af tiden var den altoverskyggende dagsorden i starten. Tidsforbruget var og er så enormt stort, at Peter blev nødt til at organisere, hvad han gjorde hvornår. Der skulle systematik ind i hverdagen. Der blev trænet meget med fuglene i den første lange tid. Peter trænede sig ud af de mange tanker. Så samtidig med sorgbearbejdningen oparbejdede Peter tætte relationer med fuglene. Set i bakspejlet var tiden med fuglene givet rigtig godt ud. Og det på et tidspunkt, hvor Peter var åben for at fordybe sig i netop det arbejde, som

hans far havde elsket. De fugle, som hans far havde kendt og trænet med for ikke så længe siden, fløj nu ned og satte sig på Peters arm og kiggede interesseret på Peter for at finde ud af hvad der nu skulle ske.

I perioden efter sin fars død begyndte det for alvor at gå op for Peter, hvor omfattende arbejdet var med at styre stedet. Fodring af fuglene, træning af fuglene, tilse ynglende fugle, passe heste, træne heste, sørge for opgaver til de ansatte, passe de administrative ting, kommunikere nyheder.

Peter fandt hurtigt ud af, at den opmærksomhed, han lagde i arbejdsopgaverne, var den mekanisme, der gjorde, at sorgen kunne bearbejdes, og tilvænningen til den nye situation kunne fordøjes lidt ad gangen.

Spørgsmålet om, hvad der skulle ske med stedet, og om det hele ville gå, fik hjertet op i halsen, og det tog måske et par år, før Peter fandt ro i sin tro på, at han faktisk godt kunne drive stedet videre, og at han havde sin egen motivation og passion for Ørnereservatet.

Den rette måde var jo at videreføre det arbejde, hans far havde viet sit liv til. Skabe relationer med fuglene og videreformidle fuglenes behov, så de fortsat kunne være en del af den vilde natur.

Med tiden opstod en sprække i Peters tanker, hvor han begyndte at forstå, at han blev nødt til at gøre stedet til sit eget. Ørnereservatet skulle have en genfødsel. Peters udgangspunkt var ikke længere gennem sin far. Nu skulle Peter selv beslutte, hvad der skulle formidles. Og hvordan. Fuglene skulle vænne sig til, at det var Peter og kun Peter, der kom og trænede med dem, bortset fra den træning, som de ansatte foretog. Peter var det menneske, som fuglene nu skulle sætte deres lid til.

Opgaven med at drive Ørnereservatet deles med de ansatte. Det betyder også, at den entusiasme, man selv kan have for at arbejde med fuglene, kan bruges til at give andre mennesker store oplevelser. Det er bestemt en drivkraft for Peter, at han kan være med til at sikre, at de ansatte på Ørnereservatet får oplevelser med at træne fuglene, som er i verdensklasse – magien ved at kunne få en stor rovfugl til at flyve ned og lande på armen. Visionerne for stedet skal videregives til de ansatte. Og så skal man hele tiden ydmygt forholde sig til, hvorfor publikum kommer igen og igen. At forstå, hvorfor publikum kommer igen og igen, får man et indblik i, når man arbejder sammen med andre om at træne fuglene, og ser, hvordan andre får nogle fantastiske oplevelser ud af at kunne motivere fuglen til at komme og lande på sin arm.

I hverdagen har Peter hele tiden en fornemmelse af, hvad der foregår hos fuglene. Der er åbnet en direkte kanal til Peters opmærksomhed, efter at han selv står med det fulde ansvar. Det kræver, at man er der hele tiden. Lytter, træner, observerer. Er åben over for signaler.

Den gave, som Frank har givet videre, er netop de bevidsthedsdele, som giver en relation til dyrenes univers. Det er en overjordisk fornemmelse at være sammen med et dyr, der er så forskelligt fra en selv. Men der er alligevel lighedspunkter, og netop der finder man samhørighed. Mennesket og fuglen er to selvstændige væsner. Man ser, der er en bevidsthed hos dyret, og anerkender det og respekterer det. Det er dyrets beslutning at komme til falkoneren, og hvis man ikke har set det med egne øjne, ville man ikke tro, at de flyvende væsener kunne have det forhold til et menneske.

Fuglene flyver langt op i højderne og flere kilometer væk, og alligevel kommer de tilbage. Hvordan lykkes det?

Er det foderet? Er det en vane? Peters oplevelse er, at der i udgangspunktet skal være en tillid mellem fuglen og falkoneren, før det kan ske. Det er et instinkt for fuglen at lande på armen, når den har vænnet sig til det. Men den skal have en tillid for at gøre det. Fuglen ser falkoneren som en ven. Falkoneren er en del af det område, fuglen bor i. Der er desuden et hierarki. Mennesket indgår i fuglens hierarki. Fuglen afprøver og styrer konstant det hierarki. Vend ikke ryggen til fuglen. Kom ikke under i hierarkiet. Forbliv lige i midten. På niveau med fuglen. Ellers bliver de sure og gider ikke samarbejdet. Der er konstant en dominanskamp.

”

Træningen er en form for meditation. Man blæser alt andet ud af hovedet. Man skal være der, og man bliver på en måde afhængig af det.”

Derfor skal man være til stede hele tiden, når man arbejder med fuglen. Træningen er en form for meditation. Man blæser alt andet ud af hovedet. Man skal være der, og man bliver på en måde afhængig af det.

På Ørnereservatet har man udviklet samarbejdet med ørnene til et niveau, hvor man ikke længere behøver at benytte de traditionelle remme på benene, kaldet sko. Ingen af ørnene har det længere, fordi tilliden er optimal.

Det opmærksomhedsniveau, som kræves i træningen med fuglen, betyder også, at Peter ikke ser eller ænsrer publikum, når en fugl er ude og i opvisning. Fuglen kræver Peters fulde opmærksomhed.

GRØNNE AGENDAER TRUER ROVFUGLENE

For mange år siden i Norge, før Ørnereservatet blev skabt, blev ørne anset som skadedyr. Ørne blev skudt, hvis de opholdt sig i nærheden af f.eks. dyrehold. Den sag kom Frank Wenzel for øre, og på den måde blev 2 ørne, som skulle være skudt, reddet af Frank. Det blev starten på Frank Wenzels mission med at udbrede kendskabet til rovfuglene og deres levevilkår. Dermed var kimen til Ørnereservatet lagt.

I dag, over 40 år efter opstarten af Ørnereservatet og med Peter i sadlen, vil stedet fortsat være

rovfuglenes talerør. Peter inddrager de aspekter, som rører sig i tiden omkring trusler mod rovfuglene. I det arbejde skriver han artikler med en miljøaktivistisk dagsorden. Men med en vinkel set fra rovfuglenes perspektiv. En vinkel, som skal få folk til at fornemme, at der findes dagsordner, som løber om hjørner med dem. Dagsordner, som får folk til at opfatte grønne tiltag som det

store lyksaliggørende. Peter vil oplyse om den anden side af virkeligheden. Den virkelighed, som dyrene i naturen oplever, når vi mennesker plastrer marker til med solcellefarme eller stiller vindmøller op i områder med trækfugle og store rovfugle. De store fugle skal have et talerør. Den opgave ser Peter som en af sine væsentligste.

ØRNERESERVATET

INGEN ADGANG
no admittance

En 3-årig Peter i samarbejde MED EN AF ØRNENE

Peters far var en pioner, og hans indsigt i og viden om fuglene blev stor, fordi han brugte sig selv og ikke frygtede fuglene. Han forstod, at der var en respektfuld grænse. Men han ville undersøge grænsen. Han var drevet af at undersøge, hvor tætte relationer et menneske kan opbygge med fuglene.

Tilbage i 1977, da en af Ørnereservatets ørne var i gang med at bygge rede i sin voliere, forstod Frank, at der her var en mulighed for at lave en lille øvelse. Peter var på det tidspunkt 3 år gammel. Peters far arrangerede en plads, hvorfra Peter ville kunne hjælpe ørnen med at bygge reden. Peters hjælp skulle være at række grene til ørnen. Det viste sig

hurtigt, at ørnen accepterede samarbejdet. Den tog imod grenene med sit næb. Ørnen byggede sin rede, og Peter langede nye grene til den. Seancen varede omkring to timer.

Øvelsen var en succes. Ørnen indlod sig på et samarbejde med et menneske. Peter var bare en 3-årig knægt, som gik til opgaven med den umid-

delbarhed, som kun børn besidder, og måske netop derfor lykkedes det. Det var situationer som denne, der åbnede Franks øjne for de muligheder, der var for at interagere med fuglene.

For udenforstående er billedet af en 3-årig dreng, som hjælper en ørn med at bygge sin rede, noget, vi kun forestille os ske i en tegnefilm. For Frank var det et studie i interaktion med fuglen. For Peter var det en del af en barndom.

En barndom, hvor han i bogstavelig forstand voksede op sammen med de største rovfugle. Hvor nogen børn får hamstere og kaniner, de skal passe, fik Peter falke og ørne.

”

For udenforstående er billedet af en 3-årig dreng, som hjælper en ørn med at bygge sin rede, noget, vi kunne forestille os ske i en tegnefilm.

For Frank var det et studie i interaktion med fuglen.
For Peter var det en del af en barndom.”

NYT FALKEANLÆG

I efteråret 2021 bygges nyt falkeanlæg til jagtfalkene på Ørnereservatet.

Falkeanlægget består af volierer.

Hver fugl eller fuglepar har sin egen voliere. Voliererne bygges af naturmaterialer. Træ er det primære byggemateriale. Træ støjer ikke. Hårde materialer som f.eks. stålplader larmer, når vinden får grene fra nærtstående træer til at ramme taget, eller når regnen slår mod taget. Træ er også valgt med henblik på bæredygtighed.

Det ny falkeanlæg opføres, fordi de gamle volierer er udtjente. Mange blev opført for 40 år siden og trænger derfor til udskiftning.

”

De nye volierer bygges med større fokus på holdbarhed, og der kæles mere for små detaljer. Indretningen af voliererne er baseret på de mange års erfaringer, der er opsamlet på Ørnereservatet. Erfaringen til at bygge og indrette volierer er en proces, hvor man hele tiden skal være åben for nye indsigter og inspiration.”

Falkeanlægget skal forblive på det samme område. Derfor skal de gamle volierer rives ned, inden de nye kan bygges. Det medfører, at fuglene må omplaceres til et midlertidigt hjem et andet sted. Der findes et antal reserverum, som kan benyttes, hvis en situation kræver, at fuglene af den ene eller anden årsag må flyttes midlertidigt. Sådanne årsager er aktuelle med byggeriet af de mange nye volierer til jagtfalkene.

Projektet er nervepirrende, fordi nedbrydningen af de gamle volierer giver en risiko for, at fuglens naturlige fjender, f.eks. mink, ildere og mår, kan nærme sig og måske trænge ind.

De nye volierer bygges med større fokus på holdbarhed, og der kæles mere for små detaljer. Indretningen af voliererne er baseret på de mange

års erfaringer, der er opsamlet på Ørnereservatet. Erfaringen til at bygge og indrette volierer er en proces, hvor man hele tiden skal være åben for nye indsigter og inspiration. Inspiration hentes desuden fra besøg på de store reservater rundt omkring i Europa, som Ørnereservatet samarbejder med.

Indretningen af de enkelte volierer varierer og er en indsigt i, hvad de enkelte fugle værdsætter. Størrelse, dimensionering, placering af siddepinde, størrelse af siddepinde og nærhed til træer måske med andre ynglende fugle uden for reservatet er alle væsentlige parametre.

At man har god erfaring med indretning af volierer på Ørnereservatet, bevidnes af de mange ynglende par. Uden de rette betingelser ville fuglene ikke få unger.

ØRNETRÆET

Ørnetræet er et 25 meter højt træ, som befinder sig i yderområdet af forevisningspladsen. Ørnene elsker at sidde i træet og have frit udsyn over pladsen. Træet og dets placering er helt centralt for ørnenes mulighed for at observere falkoneren på jorden.

Ørnetræet har været der, så længe Ørnereservatet har eksisteret. Pladsen er den samme. Men træet er blevet udskiftet flere gange. Det oprindelige træ var et udgået fyrretræ, som ørnene straks forelskede sig i. Måske var træet specielt rart, fordi det var gået ud og derfor var let at lande i. Desværre er det jo med udgåede træer sådan, at de ikke står for evigt. Ej heller dette træ. En storm gjorde det af med træet. Men Frank havde forstået vigtigheden af træets placering for ørnene. Både i forbindelse med forevisningerne, men med senere drone-teknologi skulle det vise sig også at være vigtigt i forhold til fuglenes navigation i området.

Der blev der iværksat en operation for at skaffe en erstatning for det væltede træ. Et lille nyplantet træ var ikke en mulighed. Træet skulle med det samme have den samme højde som det oprindelige træ. For det var fra den position, ørnene havde vænnet sig til at overskue pladsen.

Derfor iværksattes en plan, hvor et træ i passende højde blev fragtet fra den nærliggende Tversted plantage til Ørnereservatet. Et levende træ med rod blev gravet op fra plantagen og kørt til Ørnereservatet, hvor det blev gravet ned, hvor det gamle stod.

Operationen krævede kran og sættevogn, og man kan forestille sig, at omplacering af et 25 meter højt træ med rod er en lidt anden affære end at plante et lille æbletræ hjemme i haven.

Desværre er det svært at holde liv i et stort omplaceret træ, og efter en årrække måtte træet igen udskiftes. Igennem årene har man erfaret, at et omplaceret træ kan holde i 8-10 år, hvorefter et nyt træ må findes. I dag findes et antal store træer på Ørnereservatet, som kan bruges som ørnetræ, når det bliver nødvendigt.

I januar 2022 kom der en storm, som igen var så kraftig, at den væltede ørnetræet. Processen med at grave et nyt stort træ op og flytte og hejse det op med kranbil blev igangsat igen. Derfor er det et helt nyt ørnetræ, der kan ses, når sæsonen starter i 2022.

”

Operationen krævede kran og sættevogn, og man kan forestille sig, at omplacering af et 25 meter højt træ med rod er en lidt anden affære end at plante et lille æbletræ hjemme i haven.”

DRONER

over Ørnereservatet

Peters teknologifascination har bragt droner til Ørnereservatet allerede for mere end 10 år siden.

En drone kan sendes op med et kamera, så den filmer det udsyn, man får fra luften. Udsynet er specielt interessant for fugleinteresserede, fordi man i princippet kan se, hvad fuglene ser. Peter styrer dronerne ud på de ruter, han ved, fuglene flyver. På den måde kan han komme lidt tættere på at forstå, hvad der foregår deroppe. Hvilke pejlemærker har fuglene? Hvad sker der længere væk? Væk fra Ørnereservatets matrikel.

Dronerne bruges til at filme de ruter, fuglene flyver, og det har bidraget med et større perspektiv til at forstå fuglene.

Forståelsen af fuglenes flyveruter blev allerede påbegyndt, da man startede med at montere transmittere på fuglene, som kunne kobles til gps-koordinater. På den måde kunne man på et kort plotte fuglenes flyveruter ind. Og i kombinationen med droner kan man altså nu flyve fuglenes ruter. Flyvehastighed og højdeniveauer fremgår også af gps-logningen.

Filmene blev brugt i udstillingen for 5-6 år siden, hvor man i en kort film kunne følge fuglenes ruter.

Det imponerende ved optagelserne var bl.a., at når man bevæger sig selv 12-15 km væk fra Ørnereservatet, kan ørnetræet stadig skimtes. På den måde indgår ørnetræet som et navigationspunkt for fuglene. Ørnetræet skal derfor for enhver pris blive stående på det samme sted.

I dag er kameraerne så gode, at man med dronerne kan filme området og studere, hvordan det går med vildtet og træerne og naturen.

På Ørnereservatets jorde får skoven lov at passe sig selv. Når et træ vælter, bliver det liggende og kan på den måde bidrage til mere biodiversitet i skovbunden. Derfor er der også et rigt dyreliv på Ørnereservatets område. Salamandere, tudser og sommerfugle trives særdeles godt, og biologer fra kommunen oplyser, at der findes sjældne arter i skoven og vandhullerne.

”

Det imponerende ved optagelserne var bl.a., at når man bevæger sig selv 12-15 km væk fra Ørnereservatet, kan ørnetræet stadig skimtes. På den måde indgår ørnetræet som et navigationspunkt for fuglene. Ørnetræet skal derfor for enhver pris blive stående på det samme sted.”

ANDESKONDOREN

går viralt verden rundt

Kondoren har kultstatus. Det er verdens største rovfugl, og så er den en del af gribbefamilien.

Derfor har Peter også altid været bevidst om kondoren. I 2019 kom der en mulighed for at overtage en kondor fra en tysk nationalpark. Det blev begyndelsen på en særdeles tæt relation mellem Peter og den dengang 4 måneder gamle andeskondor. Peter gav den navnet Molina.

Når man er en andeskondor og kun nogle få måneder gammel, har man brug for at lære mange ting. Kondoren er i naturen tæt knyttet til sine

forældre, indtil den selv er yngleklar som ca. 8-årig. Med Peters mangeårige erfaring med falke og ørne gav han sig i kast med at lære Molina flyvekundskaber.

Det kan lyde lidt mærkværdigt, at et menneske skulle kunne lære en fugl at flyve. Det er da heller ikke det at baske med vingerne, Molina skulle lære. Men det at lette og lande fra forskellige grene og stolper, og ikke mindst falkonerens arm kræver

en masse øvelse. Det er Peter, der iværksætter små ture i terrænet, hvor han anviser steder, som Molina kan lande på.

Arbejdet med at lære Molina at flyve har taget lang tid. Men den megen tid sammen har gjort, at Molina og Peter i dag har en meget tæt relation, og Molina betragter Peter som en slags forælder.

Der blev hurtigt interesse fra nær og fjern omkring den store kondor på Ørnereservatet. Lokale medier har været på besøg, og der er vist filmklip med træningen af Molina i prime time. Billeder af Molina på Peters arm har været vist på BBC, i Die Welt og Washington Post. Omtalen har for alvor igen sat Ørnereservatet på landkortet, og denne gang med en endnu mere sensationel fugl.

”

Arbejdet med at lære Molina at flyve har taget lang tid. Men den megen tid sammen har gjort, at Molina og Peter i dag har en meget tæt relation, og Molina betragter Peter som en slags forælder.”

- 1: Ulven, kronhjorten og havørnen –og mennesket i harmoni.
- 2: Fiskene i Ørnereservatets sø trives, skallerne pisker rundt.
- 3: Den nordatlantiske havørn Vikna var på rundtur i Vendsyssel marts 2022.
- 4: En stor sakerfalkehun, Blonde.
- 5: Morgenstunden set fra hestestalden.
- 6: Ørnereservatet har en kæmpe Rhododendron i gårdhaven.
- 7: Frieseren Sleipner og bagved de to DV hopper Maggie og Freja.
- 8: Havørnen Freja er Ørnereservatets dronning.
- 9: Kamtjatka, stellersørn – manøvrerer med lethed trods hendes enorme størrelse.

- 1: *En kold aften i Ørnereservatet byder på mange stjerner.*
- 2: *Når månen lyser kraftigt om natten, høre man ørnene snakke sammen.*
- 3: *En ridetur rundt i Ørnereservatet smukke natur, ses træerne i deres vinterbeklædning.*
- 4: *Krondyrene får et aftensmåltid bagved Ørnetræet.*

- 5: *Det er rart med privatchauffør.*
- 6: *I løbet af foråret kan havørnehannerne finde på at tage græstotter med hjem til deres rede.*
- 7: *Sortørnen, Sheba og Mette en varm sommerdag.*
- 8: *Ræven har et særligt forhold til vores vildtkamera, det må smage godt.*
- 9: *De to andalusiske heste Apollon og Maximus i vores nye ridehal.*
- 10: *Ryler i massevis -spiser insekter i Ørnereservatets sø.*
- 11: *Rådyrene møder vi hver dag, de er så fortrolige med os, at se spiser med hestene og ved siden af ørnene.*
- 12: *Grævlingen et en af de sjældne gæster, men de holder også til i vores område.*

Lammegribben

Peters far, Frank, har i mange år kendt til og drømt om den store grib, lammegribben. Det er en stor rovfugl, som holder til i Pyrenæerne. Den har et karakteristisk udseende med et gedeskæg under næbbet og en stærkt rødfarvet iris. Dens måde at finde føde på er særdeles spektakulær, da den tager store knogler f.eks. fra en død ko og fra stor højde slipper den, så den knuses mod klipper, så lammegribben på den måde kan spise knoglen og indmaden.

I 2006 opstod der en mulighed for at få en lammegrib fra et opdrætscenter i Tyskland. At lammegribben overhovedet kunne opdrættes, er noget af en sensation og også årsagen til, at Frank har måttet vente i måske 30 år, før muligheden opstod.

Ørnereservatets lammegrib er en han med navnet Barbatus, som er fra dens latinske navn *Gypaetus Barbatus*.

Barbatus har kastet sin kærlighed på Peter. Den betragter Peter som sin mage. Det er et specielt forhold, de har, hvor kun Peter må træne med Barbatus, og i det hele taget er det kun Peter, der må være i nærheden af Barbatus. Når Barbatus trænes, må alle andre ansatte gå ind og lukke døren. De må ikke kunne ses eller høres af Barbatus. Hvis andre end Peter kan ses eller høres, jager Barbatus dem væk. Det er ham og Peter. Ingen skal komme imellem de to.

Det er den slags adfærd og forhold, der gør arbejdet med fuglene så spændende og varieret. Hver fugl

har sine personlige træk, som altså kan medføre krav til omgivelserne. Igennem årene er Barbatus blevet meget fortrolig med omgivelserne på Ørnereservatet. Barbatus kredser ofte om tårnet, hvor f.eks. ørnene bruger ørnetræet at kredse om. Med årene er Barbatus blevet særdeles dygtig til at fange de vindstrømme, der er over Ørnereservatet. Den kredser højere og højere op over tårnet. Og desuden er den begyndt at lave styrtdyk, når den skal lande. Styrtdyk er, når fuglen trækker vingerne sammen og lader sig falde nedad som et projektil. Det ser nærmest naturstridigt ud, når så stor en fugl styrtdykker. Men Barbatus er legesyg og er blevet så fortrolig med vindene, at han laver nogle meget spektakulære styrtdyk-landinger. Det er en udvikling, han har undergået, mens Peter har trænet ham.

Når Peter træner Barbatus, og han bevæger sig rundt i terrænet, følger han altid opmærksomt efter. Måske er samarbejdet med kun en enkelt person også beroligende for fuglen,

da den kun har den selv samme persons mønstre at skulle afkode og forholde sig til.

Under forevisninger accepterer Barbatus publikum. Det er kun de faste ansatte, som Barbatus betragter som rivaler.

Lammegribben er stærkt udrydningstruet, måske til dels fordi der ikke længere findes tilstrækkeligt med ådsler i naturen, som den kan spise. Når den finder et ådsel, prøver den at flå det fra hinanden, så den kan flyve op med en knogle og lade den falde ned, så den splintrer på stenene. Den kan sluge meget store stykker på nærmest arms-størrelse, hvilket også er en sjældenhed blandt dyr. Dens mavesyre er så stærk, at selv meget store knogler er opløst efter nogle timer.

En anden trussel for lammegribben er vindmøller. Man har ved hjælp af radiosender observeret en lammegrib, som i Holland blev dræbt af en roterende vindmøllevinge. Gribbe, ørne og våger er de rovfugle, som er mest truede af vindmøller.

”

Når Peter træner Barbatus, og han bevæger sig rundt i terrænet, følger han altid opmærksomt efter. Måske er samarbejdet med kun en enkelt person også beroligende for fuglen, da den kun har den selv samme persons mønstre at skulle afkode og forholde sig til.”

HESTENE

på Ørnereservatet

Hest og falk har hørt sammen siden tidernes morgen, hvor Knud den hellige i 1066 og formodentlig andre før ham har dyrket falkejagt fra hest.

Peters søster Edith red på heste, mens hun stadig boede hjemme. Da Edith flyttede til Sjælland og startede Fredensborg Falkonergård, var det slut med heste på Ørnereservatet. Indtil Peter genoptog traditionen. Det er nu ca. 20 år siden, at oplevelsen af falketræning fra hesteryg blev et fast element i forevisningerne. En hest i galop udløser selvsagt et dramatisk niveau i forevisningerne og gør dem endnu mere interessante.

Introduktionen af hestene medfører en større indsats både med at passe hestene og med at holde sine rideevner ved lige. Og selvom man er en ansat, som kommer med flere års erfaring med egen hest, er det et stort spring at tillære sig evnerne med falke og ørnetræning fra hesteryg.

Derfor har det også været en proces at finde frem til de rigtige hesteracer. Gennem årene har der været forskellige hesteracer på Ørnereservatet. De første heste var araberhe-

ste, som er hurtige og adrætte. Med tiden viste det sig dog, at de var lidt for hurtige. Eller måske snarere rastløse. Så faldt beslutningen på at anskaffe oldenborrer. Det er solide og rolige heste. Med tiden fandtes de måske for rolige. Oldenborrerne blev afløst af en periode med dansk varmblod. Det var dynamiske og store heste på 180 cm i stanghøjde.

En dag, Peter red ud i terrænet på den danske varmblod, der hedder Maggie, opstod der en del dramatik. De red op i klitterne, hvor en hjort lå og sov. Den blev så overrasket, at den løb ind i hesten. Hjorten kom til at stange ind i siden på hesten, så den stejlede og rykkede sig til siden.

- Det resulterede i, at Peter faldt af. Men hans støvler sad fast i stigbøjler-

ne. Så Peter håbede nu, at hesten ville blive stående. Men hjorten var helt forvirret og kom til at løbe ind i hesten igen. Derfor stak hesten af med Peter hængende og slæbende afsted. Hesten slap uden skader. Da seancen endelig var overstået, og Peter fik sit ben fri, var han ikke i tvivl om, at det var hårdt medtaget. Men der var forevisning senere samme dag, så Peter bandt en stram kompression om benet med tape, og støvlen blev også tapet fast på benet. Forevisningen blev gennemført, men det tog et helt år, før benet ikke længere gjorde ondt.

Efter dansk varmblood kom der frieserheste. De er specielt gode at træne havørne med. Og frieserne er også flotte og rolige heste.

En spansk relation fik Peter gjort interesseret i spanske heste fra Andalusien. De er kloge og nemme at arbejde med, og det er spanske heste, der nu bruges på Ørnereservatet. Kombinationen med friesere og spanske heste virker som et godt match til Ørnereservatets opgaver.

Da de spanske heste blev anskaffet, fulgte en spansk berider med til at give de første lektioner, da spanske heste skal rides og trænes anderledes end andre hesteracer.

”

En dag, Peter red ud i terrænet på den danske varmblood, der hedder Maggie, opstod der en del dramatik. De red op i klitterne, hvor en hjort lå og sov. Den blev så overrasket, at den løb ind i hesten.”

”

Når ørnene flyver under træningen
i Ørnereservatet, må hundene
ikke være ude.”

50 ÅR MED korthåret tysk hønsehund

Da Frank og Irene i Arresø for ca. 50 år siden anskaffede sig deres første hund, faldt valget på racen gammel dansk hønsehund og derefter ”korthåret tysk hønsehund”. Hunderacen har lige siden været familien Wenzels tro følgesvend.

Korthåret tysk hønsehund er en god familiehund. Den er lærenem og en god jagthund. Og så viser den sig at fungere godt i forbindelse med falketræningen eller falkejagten. Dens jagtmæssige egenskaber viser sig i sin hurtighed til at løbe frem og finde nedlagt vildt. Men den er også årvågen og reagerer på lyde selv langt væk. En bil, der bremser ned ude på landevejen, registreres af hunden, inden videokameraet når at fange, at der foregår noget. Dens

evne til at lystre er måske en af dens mindst gode sider. Men som Peter fortæller, så ”passer hundens personlighed godt til familien”.

I dag er det de to livlige hunde Nanna og Frida, der bor hos familien Wenzel. Som hund på Ørnereservatet har man ikke lutter venner.

Når ørnene flyver under træningen i Ørnereservatet, må hundene ikke være ude.

Ørnene anser hundene for byttedyr, og et øjeblik uopmærksomhed vil kunne være fatalt for en korthåret tysk hønsehund. Men ingen regel uden undtagelser. Engang i midten af 90’erne var der en af hundene, som havde fået åbnet døren og havde lukket sig selv ud. Det var midt i en træning med en kongeørn. Ørnen fik øje på hunden og angreb den med det resultat, at hunden fik flænset sin pulsåre i halsen. Redningen for hunden blev, at Peter lå hos den hele natten og pressede på dens blodåre, til den lukkede sig, og hunden kunne komme sig.

I dagligdagen er hundene på tur for at blive luftet. Turen har også det formål at tjekke omgivelserne, og hundene vil opspore eventuelle indtrængende dyr såsom mink.

ANSAT PÅ Ørnereservatet

Ørnereservatets størrelse kræver et antal ansatte, som hjælper til med driften hen over året. Inden ansættelsen gennemgår man en ansættelsessamtale, som tager udgangspunkt i evner og erfaring med dyr.

Og i sidste ende er det dyrene, som får det afgørende ord for, om man kan arbejde på Ørnereservatet. Fuglene og hestene vælger selv, hvem de vil samarbejde med. Derfor skal man være en person i balance og besidde en ægte natur- og dyre-interesse. Som ansat på Ørnereservatet går man automatisk i gang med uddannelsen til falkoner. Arbejdet med fuglene leder hen på fagligheder, man skal tillære sig som falkoner. Men på Ørnereservatet er der en ekstra dimension i arbejdet med fuglene.

Hestene indgår i forevisningerne. Det gør de, fordi falkejagt fra hest er en ældgammel tradition, som rækker helt tilbage til Knud den hellige. Ørnereservatet bidrager på den måde til at formidle og bevare den kulturhistoriske falkejagt fra hest.

I vore dage er det oftest piger, der interesserer sig for heste og har rideerfaring, og derfor er der i dag en overvægt af piger ansat på Ørnereservatet. Kun nogle ganske få procent af de mænd, der ansøger, kan ride, og derfor er det vanskeligt at skabe en arbejdsplads, som er ligeligt fordelt på køn.

Tidligere var der flere mandlige ansatte. Det var i en tid, hvor Ørnereservatet havde ansatte fra Slovakiet, Ungarn, Tyskland og England. I disse lande fandtes uddannede falkonerer, som fandt det spændende at drage ud i verden, f.eks. til Skandinavien for at arbejde på Ørnereservatet. Der var selvklart fordele ved at ansætte allerede uddannede falkonerer, da disse havde styr på de fleste træningsteknikker. Men som med alle andre håndværk er der også skikke og traditioner, som er forskellige fra dem, Ørnereservatet har. I dag har man stadig kontakter til interesserede falkonerer fra disse egne, men i dag fokuseres på at tiltrække arbejdskraft fra Danmark og resten af Skandinavien.

Fordelen ved at blive uddannet til falkoner som en del af ansættelsen er, at man som ansat lærer Ørnereservatets fugle at kende undervejs i sin uddannelse. Når man i dag ansætter folk uden en falkoneruddannelse, er det også, fordi man ønsker, at de ansatte skal skabe stærke bånd til fuglene undervejs i deres oplæring. Dem, som kom og allerede var uddannet falkonerer, skulle alligevel bruge tid på at lære de enkelte fugle at kende, før de kunne håndteres optimalt. Det at komme med en falkoneruddannelse kan nogle gange forcere tingene, så man baserer sin tilgang udelukkende på det, man har lært, og ikke på, om den konkrete fugls personlighed kræver en speciel tilgang. Man har måske tilmed lært at gøre tingene på en lidt anden måde, end man gør på Ørnereservatet.

Som ansat skal man lære at træne med fuglene. Opbygningen af tillid mellem et menneske og en rovfugl sker gennem en tilvænning. De af de ansatte, som gennem tiden har tilbragt mest tid med fuglene ved f.eks. at gå rundt i voliere-området og tale til fuglene og skabe øjenkontakt, har skabt de tætteste relationer og har opnået det bedste samarbejde.

I starten håndterer man ikke fuglene selv. Man følger blot med, når en mere erfaren person henter fuglene og træner dem. Så lærer man de små ting som at sætte en fugl på en blok og at sætte hætte på dem. Der kan gå uger eller måneder med blot at gøre de små ting. I den periode vænner fuglene sig til personen.

I arbejdet med dyrene afsløres en stor del af den ansattes personlighed. Tålmodighed er absolut nødvendig. Man må ikke gå for hurtigt frem.

At der er regler i samarbejdet med fuglene, måtte en tidligere ansat pige lære på den hårde måde, da hun vendte ryggen til en ørn, hun trænede med. Ørnen vil have øjenkontakt hele tiden. Da pigen vendte ryggen til, dykkede ørnen ned og flåede huen af pigens hoved, med det resultat at hun fik sig en hudafskrabning. Pigen vidste det godt, men et øjeblik uopmærksomhed gav prompte udslag i en markering fra ørnen om, at den ikke ville finde sig i noget.

En del af falkoner-uddannelsen indebærer at have jagttegn, og derfor tager alle ansatte jagttegn i løbet af det første år eller to.

De mange ressourcer, der tilføjes, når en nyansat skal oplæres og uddannes til falkoner, medfører et ønske fra Ørnereservatets side om, at man er indstillet på at arbejde på stedet i minimum 2 år og ikke blot nogle få måneder.

Om du er uddannet biolog eller har siddet ved kassen i en butik, kan være underordnet i forhold til at have flair for dyr. Hvis man har eller har haft egen hest, ved man også, at arbejdet

med dyr til tider er hårdt arbejde, og sådan er det også at arbejde på Ørnereservatet. Det seneste jobopslag blev bragt i hesteblaget "Rytter" netop for at tiltrække personer, som har erfaring med arbejdet med heste.

Her blev det en landbrugsuddannet pige, som med sin erfaring fra en range i Canada fik et job på Ørnereservatet.

Når man ser på højdepunkterne hen over året på Ørnereservatet, er det

sommeren og højsæsonen, som er den mest krævende periode. Her er der til tider to forevisninger per dag. Med de mange besøgende stilles der ekstra krav til den ansattes evne til at bevare roen. Under forevisningen skal falkoneren bevare sin udelte opmærksomhed rettet mod fuglen, samtidig med at et større publikum ser på. Falkoneren skal lave præcis den samme træning med fuglen, som den er vant til. Men nu med op mod femhundrede par øjne rettet mod sig.

Peter og ØRNEÆGGET

Allerede som dreng var Peter inde i driften af virksomheden. Han fik sine ansvarsområder, og som 8-årig stod han i butikken og hjalp med at svare på spørgsmål og sælge postkort og andre souvenirs.

En forårsdag, da Peter var 10 år, var han med sin far ude ved en af ørnerederne. En ørnemor havde lagt et æg og havde ruget fint på ægget. Men da tiden kom, hvor ungen ville ud af ægget, blev ørnemoren distraheret af et dyr, som kravlede oven på volieren. Situationen var kritisk, da ungen i ægget ikke måtte afkøles, og ørnemoren burde ligge oven på ægget, mens ungen fik hugget æggeskallen i stykker med sit næb. Frank måtte tage ægget med ind i varmen, hvor Peter og Frank sørgede for at holde ægget varmt, mens de overvågede og hjalp den lille unge med at komme ud. Det var en proces, som tog mange timer, hvor ægget hele tiden skulle være overvåget. Så snart ungen var ude, skulle den tilbage til ørnemoren, som forhåbentlig ville acceptere ungen, selv om den havde været i menneskehænder.

Missionen lykkedes. Ungen fik sig hakket ud med hjælp fra Peter og

hans far. Ungen kom ud til sin mor, og moren tog den til sig, og det endte lykkeligt.

Ungen fik navnet Gorm og er en af de ørne, som har deltaget i mange af Ørnereservatets forevisninger. I dag er han dog gået på pension. Forældrene var Jette og Nøkke. To ørne, som Frank fik fra Norge, da de ellers ville være blevet skudt, fordi de var blevet udråbt til at udgøre en trussel mod nogle dyrehold.

Dyret, som kravlede på volieren, og som fik distraheret ørnemoren, var

en kat. Husets egen kat. Situationen medførte, at der aldrig siden har været katte på Ørnereservatet.

At hjælpe en unge ud af sit æg er en kompliceret affære. Mange, som har dyr, der har fået unger, kender til den spænding og nervøsitet, man som ejer kan føle i forhold til, om fødslen vil gå godt.

Med rovfugle er situationen den, at man ikke bare kan ringe efter dyrlægen, som kan komme og hjælpe. Ingen dyrlæger har praktisk erfaring med at hjælpe en ørneunge ud af ægget.

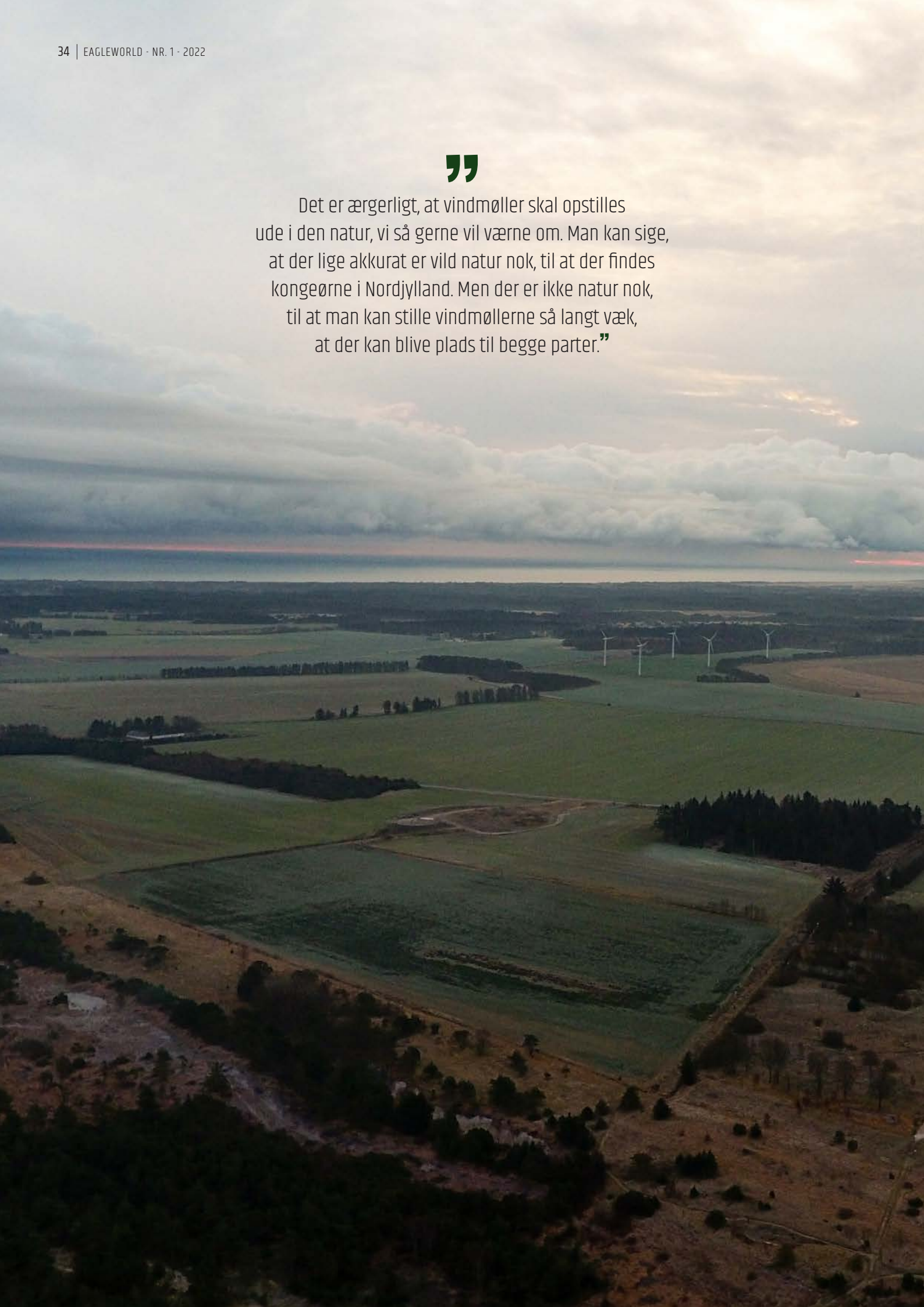
Derfor er den proces noget, man selv som fugleer skal lære sig. Hjælpen eller inspirationen til, hvordan man klarer opgaven, har for Franks vedkommende været hans egen fornemmelse samt den viden, han har indsamlet på sine besøg hos større fuglereservater i udlandet.

Når ungen er kommet ud af ægget, er der tæt kontakt mellem mor og unge. Moren nulrer ungens ryg for at give den omsorg. Ungen har stort behov for denne kontakt. Derfor holder ørne sammen i par, så de sammen kan give tæt kontakt til ungen, samtidig med at den anden kan skaffe mad.

”

Det er ærgerligt, at vindmøller skal opstilles ude i den natur, vi så gerne vil værne om. Man kan sige, at der lige akkurat er vild natur nok, til at der findes kongeørne i Nordjylland. Men der er ikke natur nok, til at man kan stille vindmøllerne så langt væk, at der kan blive plads til begge parter.”

Politisk kampplads

Ørnereservatet og dets funktion har i sin levetid været omdrejningspunkt for mange ophedede diskussioner og politiske kampe.

I disse år er det de meget store vindmøller, der udgør et stridspunkt. Store vindmøller dræber rovfugle. I Norge er det dokumenteret. I Danmark er det dokumenteret. I Nordtyskland er det dokumenteret. Hundredvis af ørne er inden for en kortere årrække blevet ramt af vindmøllevinger og døde som følge af det. Vingernes hastighed kan nå op på 200 km i timen, og en kollision med en vinge i den hastighed kan en ørn ikke overleve.

I både Lille og Store Vildmose har der i mange år været kongeørne. En af fem kongeørnepar er i Store Vildmose. De er derfor særdeles sjældne og selvfølgelig fredet. På trods af fredningen er det nu vedtaget, at der

skal opstilles 15 vindmøller inden for en afstand af 3 km fra kongeørnens levested. Der har været mange argumenter imod vindmøllerne fremsat af diverse naturorganisationer. Selv miljøstyrelsen har meddelt kommunen, at vindmøllerne skal længere væk. Men der er nu taget beslutning om at opstille vindmøllerne. Et væsentligt argument har været, at kongeørnen i Store Vildmose ikke har en mage. Selvom nogen har ytret at have gjort observationer, som tyder på, at den har fået sig en mage.

Kongeørnen har ikke været bosiddende i Danmark i en meget lang periode, indtil den for ca. 20 år siden slog sig ned i Danmark.

I sin tid var man meget begejstret, da kongeørnene slog sig ned i Nordjylland, og de fik da også unger. I dag er det "den grønne omstilling", der er det magiske ord. Og hvis man er en kongeørn, eller en anden stor lavtflyvende rovfugl, har man bare at holde sig væk, hvis der stilles vindmøller op.

Det er ærgerligt, at vindmøller skal opstilles ude i den natur, vi så gerne vil værne om. Man kan sige, at der lige akkurat er vild natur nok, til at der findes kongeørne i Nordjylland. Men der er ikke natur nok, til at man kan stille vindmøllerne så langt væk, at der kan blive plads til begge parter.

Peter mener, at der findes et alternativ til vindmøller og sågar solceller. Kernekraften er en teknologi, som mange andre lande benytter, og den har udviklet sig. Nu er kernekraft kommet til 4. generation, hvor selv danske firmaer er aktive i udviklingen bla. hos Seaborg Technologies.

Peter er imod den grønne energi, hvis den tromler hen over naturen. Det gør kernekraft ikke. Og netop kernekraft er en teknologi, Peter mener, bør have en plads i diskussionen om grønne energikilder.

Sjældne FALKEARTER

I januar/februar står der opdræt på kalenderen. Det er i disse måneder, at arbejdet med at finde mager begynder, og det varer normalt ind til juni, før de sidste par har fået deres unger.

Opdræt af vandrefalke og jagtfalke er et væsentligt element i at kunne forny bestanden af fugle på Ørnereservatet. Afkommet bruges også til at bytte med andre fuglereservater for at sikre nyt blod.

På Ørnereservatet findes nogle blodlinjer, som er fra nogle fugle fra egne i verden, som har været udrydningstruede, og derfor er de særligt eftertragtede.

I tidernes morgen, da Peters far, Frank, begyndte at interessere sig for rovfugle, var man i det meste af verden enige om, at det ikke var muligt at få vandrefalke til at yngle i fangenskab. Men Frank var forud for sin tid med at få vandrefalken til at yngle ved mennesker.

At få en vandrefalk til at yngle i fangenskab kræver en viden om,

hvilke omgivelser og betingelser der er til stede i falkens naturlige yngleområder. Den viden var netop det, Frank interesserede sig for. Han studerede fuglenes redelokaliteter og yngleområde. I voliererne forsøgte han at frembringe nogle af de forhold, som han havde vurderet, var et fællestræk for de forskellige ynglende par, han havde observeret i naturen. Det kunne f.eks. være redemateriale og falkens mulighed for at placere reden i den rette højde og i tilpas skjul for sine naturlige fjender.

Den succes, Frank havde med at få falke til at yngle, dokumenterede han i sin kraft af sin uddannelse som fotograf. Han havde derfor det rette udstyr og evner og en masse erfaring i at tage billeder af fugle. Udstyret var et Hasselblad-kamera, som giver en særdeles høj opløsning og derfor nogle billeder i en kvalitet, man ikke var vant til i 70'erne. Billederne kom verden rundt.

I gammel tid har det været skik, at konger og adelige brugte falke til jagt. I de fleste vestlige lande er der nu en renaissance med mange der interessere sig for falkoneriet. Også da det er en yderst bæredygtig og grøn jagtform. I Mellemøsten har traditionen sit ophav for mere end 5000 år siden.

Den saudiarabiske konge var en af de personer, der bed mærke i Franks arbejde med falke. I løbet af den sidste del af 70'erne kom der derfor en kontakt med en forespørgsel på at kunne modtage en af Franks falke. Det blev samtidig starten på en masse forviklinger i diverse ministerier, hvilket man kan læse mere om i Franks "Jagtfalken på regeringsplan". Men en udveksling kom i stand, og der er den dag i dag formodentlig flere falke med direkte afstamning fra Franks tidlige arbejde med falke i Danmark.

Arbejdet med at danne et falkepar, som ender med at yngle, er meget langsommeligt. Man kan begynde at overveje, om en falk er ynglemoden i 3-4-års alderen, og til tider skal de være ældre. Det er langtfra givet, at en han og hun vil kunne blive et par. Der er mange faktorer, som f.eks. størrelse, der er vigtige. Hvis alle parametre ikke er i orden, kan et sammensat par begynde at slås, og det kan ende med døden for den ene, hvis man ikke er opmærksom og årvågen.

Derfor er der også overvågning i døgn drift, når man forsøger at danne nye par. Og det er et arbejde, som kræver tilstedeværelse hele tiden og parathed til at gribe ind, hvis noget udvikler sig i den forkerte retning.

”

I tidernes morgen, da Peters far, Frank, begyndte at interessere sig for rovfugle, var man i det meste af verden enige om, at det ikke var muligt at få vandrefalke til at yngle i fangenskab. Men Frank var forud for sin tid med at få vandrefalken til at yngle ved mennesker.”

Et stort element må siges at være intuition. Altså den intuition, man som falkoner har omkring de enkelte fugle og deres personligheder. Det er den, der i sidste ende sættes på prøve, når man forsøger at danne et par, som man håber, kan yngle.

Når fuglene så har fået deres afkom, er der en særlig sensitiv periode, hvor alting skal gå op i en højere enhed. Fuglene må ikke forstyrres, da de ellers vil kunne blive stressede og dermed vil være fraværende i forhold til deres afkom. Og fravær fra forældrenes side i den første periode vil være fatal. Med overvågningen af de ynglende par, og hvis uheldet er ude, og der f.eks. er et fremmed dyr, som får sneget sig for tæt ind på volieren eller kravler hen over den, kan det ske, at falkoneren må gribe ind og overtage yngelplejen. Det er selvsagt en særdeles krævende proces, og derfor ønsker man for alt i verden at undgå det.

På Ørnereservatet har man gennem årene haft succes med opdræt af både falke og ørnearter.

Efterskrift

Jeg har besøgt Ørnereservatet mange gange. Rigtig mange. Stort set altid efter lukketid og ofte uanmeldt. Mit ærinde har ikke været at se fuglene. Fuglene har bare været der. Som en baggrund. En selvfølgelighed. Som en del af processen i mit arbejde med at skrive artikler til dette magasin har jeg læst flere af de bøger, Frank har skrevet. Jeg har som sagt aldrig været dybt involveret med det arbejde, som Frank og Peter har haft med fuglene. Men det har været næsten ufatteligt og utroligt at læse om de processer, Frank har lagt i sit arbejde.

Det er glædeligt, at jeg kan høre på Peter, at tiderne har ændret sig. Synet på naturen har ændret sig. Mange flere mennesker er interesseret i den. Og derfor er det ikke længere blot nogle få mennesker, der har patent på naturen. Den interesse, publikum har for Ørnereservatet, har båret frugt. Franks arbejde er blevet anerkendt internationalt og er i dag en stor glæde for mange dyre- og naturinteresserede.

Andreas

ØRNERESERVATET®

Ørnenes Nationalpark

Skagensvej 107 · 9881 Bindslev · +45 98 93 20 31 · info@eagleworld.dk · eagleworld.dk